

Sygn. akt VII U 3137/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st.sekr.sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 r. w Gdańsku

sprawy R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 14 września 2012 r. nr (...)

oddala odwołanie.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 3137/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił R. K. prawa do emerytury na podstawie przepisów art. 184 w zw. z art. 39 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dla osób niespełniających warunków do uzyskania emerytury górniczej na podstawie art. 50a, albowiem wnioskodawca nie udowodnił na dzień 01.01.1999r. wymaganego co najmniej 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego, a jedynie 22 lat, 11 miesięcy i 17 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji.

W piśmie procesowym z dnia 11.12.2012r. wnioskodawca podtrzymał swoje odwołanie, ponadto wniósł o doliczenie do stażu ubezpieczeniowego okresu od 1971r. do 1974r. z tytułu pracy świadczonej w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym oraz o przeliczenie dniówek przodkowych za okres zatrudnienia w kopalni.

(vide : k. 17).

Organ rentowy w odpowiedzi na pismo wyjaśnił, iż dniówki przodkowe podlegają zaliczeniu w wymiarze półtorakrotnym jedynie przy ustaleniu prawa do emerytury górniczej. Wobec powyższego nie podlegają one uwzględnieniu przy ustaleniu 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego do dnia 31.12.1998r. wymagalnego do nabycia prawa do emerytury.

(vide: k. 16).

Pismem procesowym z dnia 08.02.2013r. pozwany organ rentowy podtrzymał stanowisko, iż wnioskodawca udowodnił łącznie 22 lata, 11 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Odnośnie doliczenie do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy świadczonej w okresie odbywania kary pozbawienia wolności wskazał, iż wnioskodawca nie udowodnił, iż w okresie odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział II karny w Żywcu świadczył pracę.

(vide k. 23-24)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

Ubezpieczony R. K., urodzony dnia (...), w okresie od 29 kwietnia 1981 r. do 25 listopada 1982 r. był zatrudniony w Kopalni (...) w Z. na stanowisku ładowacza (dół). Następnie od 28 grudnia 1982 r. do 24 lutego 1999 r. był zatrudniony w (...) S.A. w KWK (...), na stanowisku pracownika niewykwalifikowanego, cieśli pod ziemią, maszynisty lokomotyw pod ziemią, górnika pod ziemią.

W okresie od 10 października 1971r. do 10 października 1974r. R. K. odbywał karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Żywcu II Wydział Karny sygn. akt II Kp 58/72. W czasie 3 letniego okresu odbywania kary pozbawienia wolności świadczył pracę w okresie od 11.07.1973 r. do 15.05.1974r.(Zakład Karny N.) oraz od 11.05.1974 r. do 10.12.1974r.(Oddział Zamknięty Z.) w wymiarze pełnego etatu.

Dowód : świadectwa pracy – k. 12, 13 akt ubezpieczeniowych, zaświadczenie z Zakładu Karnego w N. z dnia 26.03.2013r. k. 30-31 akt.

W dniu 27 sierpnia 2012r. R. K. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę, który następnie został przekazany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. i wpłynął do tego organu w dniu 04 września 2012r.

W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił 22 lat, 11 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym okres pracy górniczej w wymiarze 17 lat, 8 miesięcy i 24 dni, przy czym z tego okresu wyłączeniu podlegają okresy niezdolności do pracy w wymiarze 1 roku, 2 miesięcy i 9 dni, co daje okres 16 lat, 6 miesięcy i 15 dni pracy górniczej.

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 14 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił R. K. prawa do emerytury z uwagi na niespełnienie warunków do nabycia tego prawa.

Okoliczności bezsporne, vide : wniosek – k. 10-12 akt ubezpieczeniowych, raport ustalenia uprawnień do świadczenia – k. 8v akt ubezpieczeniowych, decyzja ZUS z dnia 14.09.2012r. r. – nienumerowana karta akt ubezpieczeniowych..

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu rentowego albowiem żadna ze stron postępowania nie kwestionowała ich rzetelności i autentyczności. Brak było zatem w ocenie Sądu przesłanek, by odmówić im przymiotu wiarygodności.

Sąd zważył co następuje :

Odwołanie wnioskodawcy R. K. jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. na dzień 31 grudnia 1998r. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1)legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ust. 3 stanowi zaś , iż do okresów zatrudnienie w szczególnych warunkach , o których mowa w ust. 1 zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin , a także okresy lub służby, o których mowa w § 5-10 .

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale I (w górnictwie) pod poz. 1 opisano prace pod ziemią .

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Zgodnie z art. 39 ustawy ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r., spełniającemu warunek określony w art. 27 ust. 1 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

- 1)pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo
- 2)pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki

-wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

Przenosząc powyższe unormowania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynika, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego co najmniej 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego według stanu na dzień 31 grudnia 1998r.

Wnioskodawca w odwołaniu od decyzji podnosił, iż w okresie odbywania kary pozbawienia wolności świadczył pracę. Pozwany wskazywał, iż wnioskodawca nie zdał udowodnić okresu świadczenia pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności.

W ocenie Sądu wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego potwierdził, że faktycznie w okresie odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Żywcu, sygn. akt II Kp 58/72 od dnia 10.10.1971r. do 10.10.1974r. wnioskodawca w okresie od 11.07.1973r. do 10.05.1974r. oraz od 11.05.1974r. do 10.12.1974r. świadczył pracę w wymiarze pełnego etatu. Okoliczność ta została potwierdzona zaświadczeniem z Zakładu Karnego w N. o wykonywaniu pracy z dnia 21.03.2013r. (k. 31 akt) a dokument ten nie budził żądanych wątpliwości Sądu co do jego autentyczności.

Z uwagi na powyższe w oparciu o art. 6 ust 2 pkt 4 ustawy zgodnie, z którym okresami składkowymi są okresy pracy wykonywanej w czasie odbywania na obszarze Państwa Polskiego kary pozbawienia wolności, kary aresztu za wykroczenie oraz w czasie tymczasowego aresztowania - w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy określonego dla takiej pracy - okres ten podlega zaliczeniu jako okres składkowy w wymiarze 1 roku i 5 miesięcy.

Analiza przedmiotowego okresu pozwala na uznanie, iż łączny okres stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy po zsumowaniu do zaliczonego przez pozwanego okresu w wymiarze 22 lat, 11 miesięcy i 17 dni okresu pracy od 11.07.1973r. do 10.05.1974r. oraz od 11.05.1974r. do 10.12.1974r. z tytułu zatrudnienia w czasie odbywania kary pozbawienia wolności daje łącznie okres 24 lata, 4 miesiące i 17 dni, zatem wskazuje, iż nie został spełniony przez ubezpieczonego warunek legitymowania się na dzień 31 grudnia 1998r. wymaganym 25 okresem składkowym i nieskładkowym.

Przechodząc do omawiania zarzutu wnioskodawcy dotyczącego nieprzeliczenia przez pozwanego organ rentowy okresów pracy górniczej przez mnożnik „półtora”, celowym jest w tym miejscu powołanie art. 50 d ust 1 ustawy, z którego wynika, że przy ustalaniu **prawa do górniczej emerytury** pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

1)w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;

2)w drużynach ratowniczych.

Stosowanie zaś do art. 50a ust 1 ustawy górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1)ukończył 55 lat życia;

2)ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet **i 25 lat dla mężczyzn**, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;

3)nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.(ust 2)

W oparciu o powyższe wskazać należy, iż wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wprawdzie potwierdził, iż wnioskodawca w okresie od 29 kwietnia 1981 r. do 25 listopada 1982 r. był zatrudniony w Kopalni (...) w Z. na stanowisku ładowacza a następnie od 28 grudnia 1982 r. do 24 lutego 1999 r. był zatrudniony w (...) S.A. w KWK (...), gdzie wykonywał prace kwalifikującą do uznania jej za pracę górniczą pod ziemią w rozumieniu przepisów ustawy. Podkreślenia jednak wymaga, iż okresy pracy górniczej wnioskodawcy w wymiarze 16 lat, 6 miesięcy i 15 dni nie podlegają przeliczeniu w oparciu przepis art. 55d ust 1 ustawy, gdyż przeliczenie to jest możliwe jedynie przy spełnieniu warunków do przyznania emerytury górniczej zgodnie z art. 50 a ust. 1 pkt 2 ustawy a wnioskodawca nie spełnia tych warunków ponieważ nie legitymuje się okresem pracy wynoszącym łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat dla mężczyzn o czym Sąd rozważał powyżej. Okresy te zaś stanowią wymaganą przesłankę 15 lat pracy w warunkach szczególnych wykonywanej pod ziemią , o której mowa w wykazie A dziale I poz. 1 złącznika do cyt. wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. , którą to okoliczność niespornie uwzględnił rentowy w zaskarżonej decyzji rozpatrując prawo ubezpieczonego do emerytury w trybie art. 184 cyt. wyżej ustawy emerytalnej.

Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest spełnienie kumulatywnie przesłanek wykazanych w art. 184 ust. 1 i 2 cyt. wyżej ustawy emerytalnej tj. osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, legitymowanie się na dzień 31 grudnia 1998r. wymaganym stażem ubezpieczeniowym wymiarze 25 lat – dla mężczyzn i 20 lat dla kobiet a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Koniecznym jest także nie przystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Osoba ubiegająca się o prawo do emerytury do dnia 31 grudnia 2012r. musiała nadto wykazać, iż spełnia przesłankę nie pozostawania w stosunku pracy.

Mając na uwadze powyższe warunki konieczne do spełnienia przez ubezpieczonego ubiegającego się o emeryturę w warunkach szczególnych wskazać należy, sporny pozostawał wymóg legitymowania się wymaganym na dzień 31 grudnia 1998r. stażem ubezpieczeniowym w wymiarze co najmniej 25 lat. Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy w tym zestawienie szczegółowe zaliczonych przez organ rentowy do stażu okresów zatrudnienia ubezpieczonego w kontekście dowodów potwierdzających fakt zatrudnienia w aktach rentowych (k. 23-23v. akt sprawy) Sąd doszedł do przekonania, iż ubezpieczony R. K. nie przedstawił wystarczających dowodów potwierdzających spełnienie powyższego wymogu.

Nie uszło przy tym uwadze Sądu, iż wnioskodawca na rozprawie w dniu 22 maja 2013r. wskazał, że nie ma żadnych dodatkowych dokumentów odnośnie okresu ubezpieczenia poza tymi, które już przedstawił w sprawie (k. 44 akt).

Tym samym Sąd uznał, że ubezpieczony nie spełnia warunku do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, gdyż pomimo zaliczenia jako okresu składkowego okresu od 11.07.1973 r. do 10.05.1974 r. oraz od 11.05.1974 r. do 10.12.1974 r. z tytułu świadczenia pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności wnioskodawca nadal nie legitymuje się 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym, gdyż zdołał udowodnić jedynie staż ubezpieczeniowy w wymiarze 24 lat, 4 miesięcy i 17 dni.

Biorąc pod uwagę powyższy stan faktyczny i prawny Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie .

SSO Monika Popielińska